

Handleiding Praktijkexamen Opleiding Systemisch Coachen – Zonnevlucht Opleidingen

Tijdens het praktijkexamen toetsen wij niet of je “het perfect doet”, maar of je **systemisch kunt werken vanuit aanwezigheid, bedding en vakmanschap**.

Systemisch coachen is geen trucje.

Het is zichtbaar in hoe jij **bent, waarneemt en beweegt in het contact**.

Deze handleiding geeft je inzicht in waar wij als opleiders op letten.

Waar kijken wij naar tijdens het examen?

1. Aanwezigheid & bedding

We kijken of je:

- aanwezig bent in jezelf (lichaam, adem, tempo);
- kunt vertragen waar nodig;
- veiligheid en rust brengt voor je coachee;
- niet gaat “duwen” of oplossen.

De vraag is niet zozeer: doe je het goed?

De vraag is: ben je er écht?

2. Systemisch waarnemen

We letten op:

- of je kunt luisteren voorbij het verhaal;
- signalen oppikt in taal, lichaam en dynamiek;
- systemische principes herkent (plek, ordening, loyaliteit);
- onderscheid maakt tussen interpretatie en waarneming.

Je hoeft het niet “te weten” — maar we zien graag dat je **kunt blijven in het niet-weten**.

3. Intake & hulpvraag

We kijken of je:

- open, onderzoekende systemische vragen stelt;
- “werkt” met het lichaam van je coachee;
- de coachee helpt vertragen en verdiepen;

- komt tot een **heldere, gedragen hulpvraag**;
- niet te snel naar een interventie gaat.

Een goede hulpvraag is voelbaar — niet alleen logisch.

4. Keuze van interventie

We letten op:

- of je interventie aansluit bij de hulpvraag;
- of je eenvoudig durft te blijven (niet te complex);
- of je kunt uitleggen *waarom* je iets inzet (psycho-educatie);
- of je systemisch blijft denken in plaats van “technisch werken”.

5. Uitvoering van de sessie

Tijdens de opstelling of interventie kijken we of je:

- het proces volgt in plaats van stuurt;
- signalen van de coachee serieus neemt;
- het lichaam betreft;
- kunt begrenzen waar nodig;
- ruimte laat voor wat zich aandient.

Hier wordt zichtbaar of je **systemisch werkt of een methode uitvoert**.

6. Professionele houding

We letten op:

- hoe je omgaat met spanning (bij jezelf en de ander);
- of je in contact blijft (met jezelf en de ander);
- of je verantwoordelijkheid neemt voor het proces;
- of je binnen je rol blijft (coach, geen redder).

7. Nagesprek & integratie

We kijken of je:

- de coachee helpt verwoorden wat er is gebeurd;
- niet gaat invullen of interpreteren;
- ruimte geeft voor betekenisgeving;
- een passende afronding biedt.

8. Tijdsbewaking

Je bent zelf verantwoordelijk voor de tijd.

We letten op:

- of je alle onderdelen doorloopt;
- of je niet blijft hangen in één fase;
- of je voldoende ruimte houdt voor afronding.

Wat heb je nodig om te slagen?

Je hoeft geen perfecte sessie neer te zetten.

Je slaagt wanneer wij zien dat je:

- werkt vanuit **aanwezigheid en lichaamsbewustzijn**
- systemisch kunt **waarnemen en volgen**
- een **passende hulpvraag** kunt begeleiden
- een interventie **zorgvuldig en passend inzet**
- **professioneel en begrensd** blijft
- verantwoordelijkheid neemt voor **tijd en proces**
- de **systemische wetmatigheden kent en toepast**
- **systemische vragen stelt vanuit nieuwsgierigheid en oordeelloosheid**

Over systemische vragen

Tijdens het examen kijken we niet alleen *wat* je vraagt, maar vooral *van waaruit* je vraagt.

Systemische vragen ontstaan niet uit analyse, maar uit **waarneming en aanwezigheid**.

We letten erop of je:

- vragen stelt vanuit **oprechte nieuwsgierigheid**
- kunt vertragen in plaats van sturen
- **oordeelloos blijft**, ook bij complexe of beladen thema's
- niet aanneemt, interpreteert of invult voor de coachee
- ruimte laat voor wat zich wil laten zien

Een systemische vraag opent. Ze hoeft niet slim of ingewikkeld te zijn — maar wel **raak en afgestemd**.

Ter herinnering

Je hoeft het niet allemaal te weten.

Je hoeft het niet perfect te doen.

Wat we wél willen zien, is dat je:

kunt **blijven bij wat zich aandient**,

kunt **dragen wat er is**, en werkt vanuit **contact — met jezelf, de ander en het veld**.

Tot slot

Dit examen is geen eindpunt, maar een momentopname in je ontwikkeling.

We kijken niet alleen naar wat je doet — maar vooral naar **hoe je aanwezig bent in het systemisch veld**.

In de onderstroom ligt het werk.

En dat is precies waar we naar kijken.

Hartelijke groet,
Pauline Trum

Zonnevlucht Opleidingen

School voor bewustwording, groei en belichaamd begeleiden

Zonnevlucht Opleidingen
Nijverheidsstraat 23
4261 TK Wijk en Aalburg
06 - 17 48 51 46 (spreek b.g.g. de voicemail in)